

Ako obchodovať opcie

Poučenie o rizikách spojených s investovaním

Opcie sú zložité nástroje a sú spojené s vysokým rizikom rýchlych finančných strát v dôsledku pákového efektu. Mali by ste zvážiť, či chápete, ako Opcie fungujú, a či si môžete dovoliť podstúpiť vysoké riziko, že utrpíte finančné straty. Investovanie je rizikové. Investujte zodpovedne.

Toto marketingové oznámenie je určené na informačné a vzdelávacie účely. Nejedná sa o investičné poradenstvo ani o informácie, ktoré by odporúčali alebo naznačovali investičnú stratégiu. V tomto materiáli nenavrhujeme žiadnu investičnú stratégiu ani neposkytujeme žiadne investičné poradenstvo.

Tento materiál nezohľadňuje osobnú finančnú situáciu, potreby a investičné ciele klienta. Rovnako sa nejedná o ponuku predaja alebo úpisu. Nejedná sa o výzvu na nákup, reklamu ani propagáciu akéhokoľvek finančného nástroja. Túto komerčnú publikáciu sme vytvorili s objektivitou a starostlivosťou. Uvádzame skutočnosti, ktoré boli autorom známe v čase prípravy dokumentu. Neuvádzame žiadne hodnotiace prvky.

Informácie a prieskumy vychádzajúce z minulých údajov či výsledkov a prognózy nie sú spoľahlivým ukazovateľom budúcnosti.

Nenesieme zodpovednosť za Vaše konanie alebo opomenutie, najmä za Vaše rozhodnutie o nákupe alebo predaji finančných nástrojov na základe informácií obsiahnutých v tomto marketingovom oznámení. Rovnako nemôžeme niesť zodpovednosť za prípadné škody, ktoré môžu vzniknúť v dôsledku priameho alebo nepriameho použitia týchto informácií.

Investovanie je rizikové. Investujte zodpovedne.

Úvod	4
Čo je opcia?	5
Na čo slúžia opcie a ako ich efektívne využiť?.....	6
<i>Pri opciách existuje niekoľko základných termínov</i>	6
Aké opcie existujú a ako fungujú?	7
ITM, ATM a OTM.....	9
Ako funguje cena opcie a opčná prémie?.....	10
V akých situáciách môžu dávať opcie zmysel a kedy zmysel nedávajú?.....	10
Podmienky obchodovania v XTB	12
Záver	12

Úvod

V priebehu poslednej dekády rastie obľuba množstva finančných nástrojov, akými sú napríklad akcie, ETF či kryptomeny. Čoraz väčší záujem je aj o opcie, tie však zatiaľ nedosahujú popularitu vyššie spomenutých nástrojov.

V tomto e-booku sa pozrieme na tento nástroj ako taký a na všetky dôležité aspekty, ktoré s ním súvisia. V e-booku sa zameriame primárne na takzvané **vanilla opcie**. Termín vanilla pochádza z anglického slovného spojenia plain vanilla, teda ide o niečo základné, alebo štandardné, ako napríklad vanilková zmrzlina. Ak si niekto objedná vanilkovú zmrzlinu, zrejme teda nechce nejaké exotické príchute, posýpky či polevy. Vanilla opcie sú teda v kontraste s exotickými opciami, ktoré majú zložitejšie a komplexnejšie podmienky. Tento termín sa začal používať v 70. a 80. rokoch, kedy začali na burzy prichádzať komplexnejšie finančné produkty. Vanilla opcie sú teda zrejme najjednoduchším a najviac rozšíreným typom opcií.

Čo je opcia?

Opcia je derivátový finančný nástroj, ktorý predstavuje zmluvu uzatvorenú medzi dvoma stranami - kupujúcim opcie a jej vydavateľom, ktorá dáva kupujúcemu právo kúpiť („call“) alebo predať („put“) konkrétne podkladové aktívum za stanovenú cenu (realizačná cena) v určitý deň alebo pred určitým dňom výmenou za opčnú prémie. Takýmto podkladovým aktívom môžu byť OMI nástroje (akcie a ETF) alebo indexy. Vydavateľ (emitent) prijme stanovenú sumu zvanú opčná prémie, ktorou hradí kúpu. Prémia zvyčajne predstavuje určitú časť hodnoty podkladového aktíva. Emitentom opcií ponúkaných v rámci našej ponuky je spoločnosť XTB. Trhová cena opcie sa určuje na základe cien príslušných referenčných opcií.

Opcia predstavuje pre kupujúceho právo, nie povinnosť. Pre predávajúceho zase predstavuje povinnosť. Uvedme si nejaký príklad. Predstavte si, že si chcete kúpiť od developera byt za 300 000 eur. Od predajcu dostanete možnosť zaplatiť napríklad 5 % z tejto sumy ako rezervačný poplatok, vďaka ktorému vám podrží byt rok za danú sumu. Zaplatíte teda 15 000 eur za to, že máte rok času na rozhodnutie, či si daný byt kúpite alebo nie. Pokiaľ sa opciu rozhodnete neuplatniť, tak daných 15 000 eur stratíte. A od čoho uplatnenie opcie závisí? V reálnom svete od toho, ako sa za danú dobu zmení cena toho, čo kupujete. Ak by cena podobného bytu za rok vzrástla napríklad o 10 %, tak uplatnenie opcie zmysel dáva. V takomto prípade by bol potenciálny zisk rozdiel medzi zaplatenou prémieou a nárastom hodnoty nehnuteľnosti. Pokiaľ by ale na realitnom trhu prišla korekcia a ceny bytov by klesli o 10 %, tak sa uplatnenie opcie neoplatí. V takomto prípade by bola realizovaná strata vo výške 15 000 eur, teda išlo by o výšku zaplatenej opčnej prémie.

Pokiaľ by obchodník do prémie vložil všetky peniaze, ktoré má na obchodnom účte, celková strata bude vo výške celkového vkladu. Opcie predstavujú OTC nástroj kde XTB tvorí protistranu. Obchodovanie opcií je vysoko rizikové. Mali by ste zvážiť, či si môžete dovoliť vysoké riziko straty svojich finančných prostriedkov. [Informácie o nákladoch v KID.](#)

Obchodovanie opcií zahŕňa špecifické trhové riziká súvisiace s podkladovými aktívami. Trhové riziko daného podkladového aktíva zahŕňa najmä politické zmeny, zmeny hospodárskej politiky a iné faktory, ktoré môžu zásadne a dlhodobo ovplyvniť podmienky a pravidlá obchodovania daného podkladového aktíva rovnako ako jeho ocenenie. Medzi ďalšie riziká zaradujeme riziko finančnej páky, riziko volatility a likvidity, riziko podkladového aktíva, riziko protistrany, daňové riziko, menové a devízové riziko, riziko cenovej medzery a politické a právne riziko. Každému dôsledne odporúčame, aby sa s týmito rizikami pred začatím s obchodovaním opcií dôsledne oboznámil v dokumentácii na stránkach XTB.

Na čo slúžia opcie a ako ich efektívne využiť?

Možností využitia je samozrejme viacero. Najčastejšie zrejme pôjde o špekuláciu na zmeny ceny podkladového aktíva. Inak povedané, opcie sú ďalšou možnosťou, pomocou ktorej viete špekulovať na rast či pokles ceny nejakého aktíva. Opcie sa však dajú použiť aj ako forma zaistenia (hedging) napríklad voči poklesu ceny aktíva, podobne ako pri poistení. Pri zložitejších stratégiách je možné opcie tiež vypisovať a inkasovať prémie. Vypisovanie opcií však so sebou môže priniesť vyššie riziko ako ich nákup a takéto stratégie sú zložitejšie a komplexnejšie. **Vypisovanie opcií momentálne v XTB možné nie je.** Možností využitia nákupu či predaja opcií je teda viacero, väčšina obchodníkov však využíva opcie primárne za prvým účelom.

Ako efektívne používať opcie?

- **Hedging**
Put opcie môžu slúžiť ako forma ochrany portfólia v prípade poklesu trhov, podobne ako poistenie auta chráni pred nečakanými škodami.
- **Špekulácia**
Opcie poskytujú možnosť zaujať pozíciu na trhu s menšou počiatočnou investíciou ako pri priamom nákupe akcie, indexu alebo iného podkladového aktíva.
- **Generovanie príjmu**
Predaj opcií môže obchodníkovi priniesť opčnú prémie, zároveň však so sebou nesie aj určité povinnosti a riziká.

Zdroj: XTB

Pri opciách existuje niekoľko základných termínov

- Ako prvé si môžeme spomenúť **podkladové aktívum**, z ktorého opcia vychádza, alebo na ktoré je opcia naviazaná. Môže ísť napríklad o akciu Nvidie, index S&P 500, ropu či menový pár EUR/USD.
- Druhým pojmom je **realizačná cena**, označovaná aj ako strike price. Ide o cenu, za ktoré môžete podkladové aktívum nakúpiť alebo predať pri uplatnení opcie.

- Pri opciách sa stretávame aj s pojmom **opčná prémia**. Prémia predstavuje sumu, ktorú kupujúci zaplatí predávajúcemu za právo využitia opcie. V našom príklade s bytom ide o výšku zálohy. Pre vás ide v podstate o najvyššiu možnú sumu, ktorú pri tejto transakcii zaplatíte.
- **Dátum expirácie**. Ide o posledný deň platnosti opcie. Po tomto dátume opcia zaniká a nie je možné je uplatniť.
- **Uplatnenie** opcie je rozhodnutie kupujúceho o využití svojho práva naozaj kúpiť či predať podkladové aktívum.
- **Veľkosť kontraktu** je ďalším dôležitým pojmom. Historicky platilo, že jeden opčný kontrakt pokrýval 100 kusov podkladového aktíva. Táto definícia platí stále aj v súčasnosti, aj keď sú dnes možnosti už širšie a v XTB viete nakupovať opcie aj na menšie objemy. V tomto prípade je zrejme najlepšie pozeráť na hodnotu zvoleného objemu, respektíve na peňažnú hodnotu prémie, ktorá je vyjadrená v mene účtu, teda v EUR, CZK alebo USD.
- V súvislosti s opciami prichádzame do kontaktu aj s pojmom **implikovaná volatilita**. Ide o očakávanú volatilitu podkladového aktíva, ktorá je zakomponovaná v cene opcie. Čím vyššia očakávaná volatilita je, tým drahšia prémia štandardne býva.

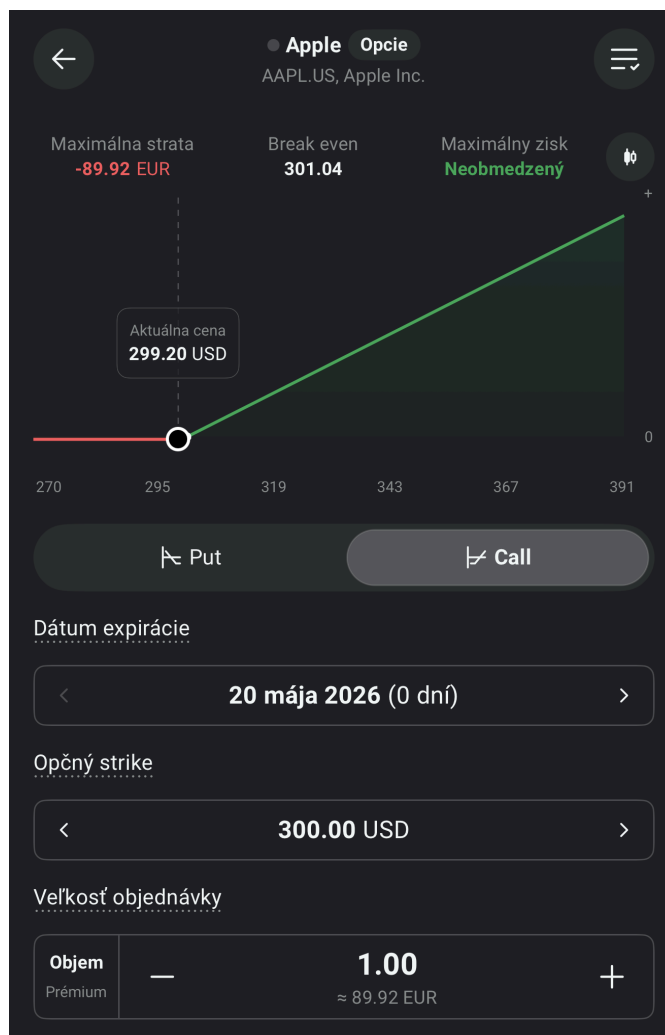
Aké opcie existujú a ako fungujú?

Pre potreby tohto e-booku budeme pracovať s dvoma hlavnými druhmi opcií - call a put opcia.

Call opcia dáva kupujúcemu právo kúpiť podkladové aktívum za strike cenu v deň expirácie, alebo pred ním. Opciu call kupuje investor vtedy, ak očakáva, že cena aktíva bude rásť. Uvedme si opäť príklad. Akcia spoločnosti X sa obchoduje za cenu 100 dolárov. Kúpíte call opciu so strike cenou 110 dolárov a expiráciou o mesiac za prémium 4 doláre (pozn.: za celý kontrakt pôjde o 400 dolárov, keďže tento kontrakt obsahuje 100 kusov akcií - tradične pri objeme 1 znamená, že špekulujeme so 100 kusmi podkladového aktíva - u nás v XTB však môžete obchodovať aj Frakčné práva). Pokiaľ cena akcie stúpne napríklad na 130 dolárov a uplatníte opciu, kúpíte 100 kusov akcií za 110 dolárov a obratom ich predáte za 130 dolárov. Hrubý zisk na každú akciu predstavuje 20 dolárov, teda 2000 dolárov mínus prémia vo výške 400 dolárov. Celkový čistý zisk teda bude 1600 dolárov. Ak by sa cena akcie však dostala napríklad pod 110 dolárov, opciu si neuplatníte a zaplatená prémia vo výške 400 dolárov bude predstavovať vašu stratu alebo náklad obchodu.

Put opcia dáva zase kupujúcemu právo predať podkladové aktívum za strike cenu v deň expirácie alebo pred ním. Put opciu kupujeme vtedy ak očakávame, že cena aktíva bude klesať. Vychádzajme teraz opäť z príkladu akcií X, ktoré sa obchodujú za cenu 100 dolárov. Investor kúpi put opciu so strike cenou 90 dolárov a expiráciou o mesiac za prémium 4 doláre. Cena akcie klesne na 70 dolárov, investor uplatní opciu na cene 90 dolárov. Hrubý zisk na akciu predstavuje 20 dolárov. Opčná prémia je na úrovni 4 dolárov, investor teda

inkasuje zisk vo výške 16 dolárov na akciu, teda celkovo 1600 dolárov. Ak by cena akcie naopak vzrástla na 200 dolárov, investor si opciu neuplatní a celková strata bude na úrovni 400 USD.

Upozorňujeme, že predložené údaje sa týkajú údajov o výkonnosti v minulosti a nie sú preto spoľahlivým ukazovateľom budúcej výkonnosti. Zdroj: aplikácia XTB

Vanilla opcie sa tiež delia na americké a európske. V prípade amerických opcií ich môže investor uplatniť aj pred ich exspiráciou, európske opcie je možné uplatniť až v samotnom momentne exspirácie. Americký štýl opcií teda dáva investorovi možnosť väčšej flexibility, avšak riadenie pozície môže byť o to zložitejšie a jednoduchšou voľbou sú európske opcie. **V XTB môžete nakupovať americké opcie.**

Opčných stratégií a možností využitia je teda viacero a existujú aj oveľa zložitejšie stratégie. Je teda na každom obchodníkovi, ako hlboko sa do opcií ponorí a ako komplexyne ich bude využívať.

Opčné stratégie: vaša súprava nástrojov

Vyberte si správne nástroje

Začiatočníci

- Nákup opcií call & put
- Put
- Covered calls
- Protective puts

Naučte sa logiku, riadenie pozícií a časový rozpad

Pokročilí obchodníci

- Vertikálne spready
- Cash Secured Puts
- Základná volatilita
- Opcie na zaistenie rizika

Zavádzanie kontroly a štruktúry rizík

Vyberte si správny nástroj podľa vašej úrovne zručností

Zdroj: XTB

ITM, ATM a OTM

Opcie vieme deliť ešte aj podľa toho, v akom vzťahu je cena podkladového aktíva voči strike cene. V tomto prípade sa budeme baviť o termínoch:

- **ITM** (in the money) - zjednodušene povedané, ak je opcia ITM, tak má vnútornú hodnotu. Ak by ju v tomto momente investor uplatnil, získal by podkladové aktívum za lepšiu cenu, ako je cena na trhu.
- **ATM** (at the money) - pri ATM platí, že je trhovú cenu rovnakú alebo veľmi blízku strike cene. Je to v podstate akýsi bod zlomu - breakeven.
- **OTM** (out of the money) - pokiaľ je opcia OTM, tak aktuálne nemá žiadnu vnútornú hodnotu. Pokiaľ by investor opciu v daný moment uplatnil, tak by prerobil.

Opäť začneme aj v tomto prípade call opciou. ITM nastáva vtedy, ak je trhovú cenu vyššia ako strike price. ATM nastáva vtedy, ak je trhovú cenu rovnakú ako strike price a OTM nastáva vtedy, ak je trhovú cenu nižšia ako strike price opcie.

V prípade put opcií je situácia presne opačná. ITM nastáva vtedy, ak je trhovú cenu nižšia ako strike price. ATM je rovnaká, teda ak je trhovú cenu rovná strike price a OTM nastáva vtedy, ak je trhovú cenu vyššia ako strike price.

Toto členenie opcií je dôležité, lebo ovplyvňuje správanie cien opcií. ITM opcie sa správajú podobne ako samotné podkladové aktívum. OTM opcie sú na druhú stranu lacnejšie, avšak na druhej strane existuje väčšia šanca, že expirujú bezcenné. Práve preto sú lákavé najmä pre začiatočníkov, lebo teoreticky predstavujú výhodný pomer rizika a výšky potenciálneho zisku. Pravdepodobnosť ich uplatnenia je však nízka, pravdepodobnosť bezcennej expirácie je teda vysoká a pre začiatočníkov bývajú práve z tohto dôvodu zradné.

Ako funguje cena opcie a opčná prémia?

Suma, ktorú zaplatíte za opciu nie je žiadne náhodné číslo. Výšku prémie ovplyvňuje viacero faktorov, ktoré ovplyvňujú hodnotu opcií. Ide napríklad o vzdialenosť strike ceny od aktuálnej ceny podkladového aktíva. Čím je cena bližšia, tým je drahšia prémia a naopak. Výška prémie tiež závisí aj od volatility podkladového aktíva. Iná prémia bude mať pri rovnako veľkom pohybe opcia na akcie Berkshire Hathaway a Coca-Cola, ako opcia na akcie Nvidia či Met. Výšku prémie tiež môžu ovplyvňovať úrokové sadzby a v prípade akcií aj dividendy. Ďalším faktorom je samozrejme aj čas do expirácie. Čím menší je čas, tým nižšia je pravdepodobnosť nejakého významnejšieho pohybu. Viac podrobností o tom, ako je stanovená opčná prémia, nájdete v dokumentoch [KID k opciám](#).

V akých situáciách môžu dávať opcie zmysel a kedy zmysel nedávajú?

Zmysel opcie môžu dávať napríklad vtedy, ak ste si istý tým, kam cena pôjde, kedy tam pôjde a aký veľký bude pohyb, zároveň ale nechcete do obchodu vložiť celý kapitál na priamy nákup aktíva. Opcie tiež môžu predstavovať možnosť ako ochrániť svoje investičné portfólio pred poklesom bez toho, aby ste dané akcie museli predávať. Opcie tiež umožňujú špekulovať na veľké pohyby, napríklad po makro výsledkoch, vyhláseniach centrálnych bánk, alebo po vyhlásení hospodárskych výsledkov firiem, bez toho, aby ste špecificky určili či bude pohyb nahor alebo nadol.

Kedy zvážiť obchodovanie opcií?

Kedy opcie dávajú zmysel

Opcie môžu byť užitočné pri vyjadrení jasného pohľadu na trh, hedgingu, inkasovaní prémie a pochopení základných opčných ukazovateľov (tzv. Greeks)

Kedy nemusia byť vhodné

Opcie nemusia byť ideálne pre emocionálnych obchodníkov, nelikvidné trhy a pre tých, ktorí hľadajú ľahké peniaze.

Zdroj: XTB

Investor by nemal opcie zrejme voliť v prípade, pokiaľ nemá jasnú predstavu o tom, kam sa pohne cena. Opcie tiež vyžadujú viac pozornosti ako napríklad pasívne investovanie a stratégie založené na opciách sú zvyčajne komplexnejšie a zložitejšie. Opcie tiež nie sú dobrou voľbou pre investorov, ktorí vyhľadávajú príležitosti s nižším rizikom. Opcie teda so sebou vždy prinášajú okrem príležitosti aj riziká, ktorých môže byť hneď niekoľko.

Riziká pri obchodovaní opcií

Riziká = úskalia, s ktorými sa obchodníci stretávajú a často podceňujú

Riziko páky

aj malé pohyby trhu môžu viesť k výrazným stratám

Pasca zložitosti

čím komplikovanejšia stratégia, tým väčšie riziko chyby

Časový rozpad

opcie strácajú hodnotu v priebehu času

Pasca volatility

vysoká volatilita môže zvýšiť cenu opcií, no ich hodnota sa môže rýchlo vytratiť

Zdroj: XTB

Podmienky obchodovania v XTB

- Opcie v XTB je možné iba nakupovať (aj call aj put) a nie je možné ich vypisovať.
- Opcia je derivátový nástroj a je možné nakupovať aj frakcie.
- V XTB budú dostupné americké opcie.
- Opcie budú vždy vyrovnané vo forme pripísania peňazí na obchodný účet.
- Opcie v XTB budú dostupné na vybrané akcie a ETF.
- Opcie sú dostupné ako v mobilných apkách, tak aj vo webovej platforme.
- Poplatok bude vo výške 0,25 % vo forme prirážky k opčnému prémii pri nákupe aj close, spolu teda pôjde o 0,5 %. Komisie ani nočné poplatky účtované nebudú.
- Pre získanie kompletných informácií o poplatkoch a podmienkach odporúčame preštudovanie kompletnej dokumentácie a podmienok na [webových stránkach XTB](#).

Záver

Vanilla opcie predstavujú zaujímavý finančný nástroj, ktorý investorom a traderom otvára viac možností, ako pracovať s očakávaným vývojom trhu. Na rozdiel od priameho nákupu akcií, ETF či iných aktív umožňujú nielen špekulovať na rast alebo pokles ceny, ale v niektorých prípadoch aj efektívnejšie riadiť riziko alebo chrániť existujúce portfólio. Zároveň však platí, že opcie sú vo svojej podstate zložitejšie ako bežný nákup podkladového aktíva, a preto si vyžadujú lepšie pochopenie základných pojmov aj fungovania celého mechanizmu.

V tomto e-booku sme si ukázali, čo opcie sú, ako fungujú call a put opcie, aký je rozdiel medzi ITM, ATM a OTM opciami a ktoré faktory vplyvajú na cenu opcie. Práve pochopenie týchto základov je kľúčové, pretože pri opciách nestačí mať len správny názor na to, či cena porastie alebo klesne. Dôležité je aj to, kedy sa cena pohne a aký výrazný tento pohyb bude. Aj správny odhad smeru totiž nemusí automaticky znamenať zisk, pokiaľ sa pohyb neudeje v dostatočnom rozsahu alebo v správnom čase.

Pre začiatočníkov je preto dôležité pristupovať k opciám realisticky. Môžu byť užitočným nástrojom, ale nie sú vhodné pre každého investora a už vôbec nie pre každú situáciu. Zmysel dávajú najmä vtedy, keď má investor alebo trader pomerne jasnú predstavu o scenári vývoja trhu, rozumie rizikám a vie, prečo danú opciu kupuje. Naopak, bez dostatočného pochopenia môžu opcie pôsobiť lákavo len preto, že ponúkajú možnosť vysokého zisku pri relatívne nízkom vstupnom kapitáli. Práve v tom však spočíva aj ich riziko.

Zdroj: XTB

Ak by sme to mali zhrnúť jednoducho, vanilla opcie môžu byť veľmi užitočným doplnkom investičného alebo obchodného arzenálu, no ich využívanie by malo stáť na pochopení základných princípov, disciplíny a realistických očakávaniach. Pre väčšinu začiatočníkov je preto najlepším prvým krokom nesnažiť sa hneď hľadať zložité stratégie, ale najprv pochopiť, ako funguje samotná logika opcií, aké situácie im nahrávajú a v akých prípadoch naopak zmysel nedávajú. Práve na tom sa dá stavať ďalej.

Autor: Tomáš Vranka

Poučenie o rizikách spojených s investovaním

Finančné rozdielové zmluvy sú zložité nástroje a sú spojené s vysokým rizikom rýchlych finančných strát v dôsledku pákového efektu. **Na 74 % účtov retailových investorov dochádza k finančným stratám pri obchodovaní s finančnými rozdielovými zmluvami u tohto poskytovateľa.** Mali by ste zvážiť, či chápete, ako finančné rozdielové zmluvy fungujú, a či si môžete dovoliť podstúpiť vysoké riziko, že utrpíte finančné straty. Investovanie je rizikové. Investujte zodpovedne.

Toto marketingové oznámenie je určené na informačné a vzdelávacie účely. Nejedná sa o investičné poradenstvo ani o informácie, ktoré by odporúčali alebo naznačovali investičnú stratégiu. V tomto materiáli nenavrhujeme žiadnu investičnú stratégiu ani neposkytujeme žiadne investičné poradenstvo.

Tento materiál nezohľadňuje osobnú finančnú situáciu, potreby a investičné ciele klienta. Rovnako sa nejedná o ponuku predaja alebo úpisu. Nejedná sa o výzvu na nákup, reklamu ani propagáciu akéhokoľvek finančného nástroja. Túto komerčnú publikáciu sme vytvorili s objektivitou a starostlivosťou. Uvádzame skutočnosti, ktoré boli autorom známe v čase prípravy dokumentu. Neuvádzame žiadne hodnotiace prvky.

Informácie a prieskumy vychádzajúce z minulých údajov či výsledkov a prognózy nie sú spoľahlivým ukazovateľom budúcnosti.

Nenesieme zodpovednosť za Vaše konanie alebo opomenutie, najmä za Vaše rozhodnutie o nákupe alebo predaji finančných nástrojov na základe informácií obsiahnutých v tomto marketingovom oznámení. Rovnako nemôžeme niesť zodpovednosť za prípadné škody, ktoré môžu vzniknúť v dôsledku priameho alebo nepriameho použitia týchto informácií.

Investovanie je rizikové. Investujte zodpovedne.

www.xtb.com